

Έκθεση Αναπτυξιακής Συνεργασίας 2013: Εξάλειψη της Φτώχειας

Περίληψη στα ελληνικά

Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (ΑΣΧ) κινητοποίησαν την πολιτική στήριξη για τη μείωση της φτώχειας. Ο κόσμος έχει πιθανόν εκπληρώσει τον ΑΣΧ που αφορά την περικοπή στο ήμισυ του ποσοστού του πληθυσμού που ζει στην ακραία φτώχεια (1,25 δολάρια ΗΠΑ ημερησίως). Όμως η πρόοδος προς την επίτευξη των ΑΣΧ μεταξύ των χωρών, των τοπικών κοινοτήτων, των πληθυσμιακών ομάδων και των φύλων ήταν ανομοιόμορφη, αντικατοπτρίζοντας τη θεμελιώδη αδυναμία από την οποία πάσχουν οι τρέχουσες προσεγγίσεις. Κατά την προσπάθειά τους να διαμορφώσουν ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο που θα αντικαταστήσει τους ΑΣΧ το 2015 (Κεφάλαιο 11) τα Ηνωμένα Έθνη και οι εταίροι τους βρίσκονται αντιμέτωποι με την επείγουσα πρόκληση της οριστικής εξάλειψης της φτώχειας. Όπως καθίσταται σαφές στην παρούσα «Έκθεση Αναπτυξιακής Συνεργασίας» τούτο δε θα επιτευχθεί εάν δε μεταβληθεί η υφιστάμενη κατάσταση.

Τι είναι η φτώχεια και πώς μετριέται;

Η ερώτηση αυτή ήταν στο επίκεντρο πολυάριθμων αντιπαραθέσεων σχετικά με τους ΑΣΧ. Στην παρούσα έκθεση κορυφαίοι στοχαστές σκιαγραφούν τις προκλήσεις που τίθενται όσον αφορά τον ορισμό και τη μέτρησή της φτώχειας:

- **Η φτώχεια δεν αφορά μόνο το εισόδημα**. Ο ΑΣΧ για τη μείωση στο ήμισυ της ακραίας εισοδηματικής φτώχειας παραγνωρίζει πολλές άλλες στερήσεις (Κεφάλαιο 3). Η οικονομική ανάπτυξη δεν επαρκεί για να εξαλείψει όλες τις πτυχές της φτώχειας ούτε για να ωφελήσει όλους τους ανθρώπους.
- **Οι φτωχοί άνθρωποι δε ζουν μόνο σε φτωχές χώρες** (Κεφάλαιο 1). Σήμερα ένα νέο δισεκατομμύριο φτωχότερων ανθρώπων (bottom billion) ζει σε χώρες μέσου εισοδήματος, όπως η Ινδία και η Κίνα. Οι εθνικές μετρήσεις της φτώχειας δεν καταφέρνουν να απεικονίσουν αυτές τις εγχώριες ανισότητες ούτε να κατευθύνουν την πρόοδο προς την εξάλειψή τους.
- **Η φτώχεια δεν είναι ούτε πάγια ούτε στατική**. Τα νέα μέτρα θα πρέπει να υπερβαίνουν τα παγκόσμια μεγέθη, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τη διαφορετική αφετηρία και προκλήσεις κάθε χώρας, να καταπολεμούν τις ανισότητες και να εξασφαλίζουν τη συγκρισιμότητα με την πάροδο του χρόνου (Κεφάλαια 2 και 11).
- **Το ζήτημα δεν είναι μόνο να «φτάσουμε στο μηδέν», αλλά να παραμείνουμε εκεί**. (Κεφάλαιο 4). Τουλάχιστον μισό δισεκατομμύριο ανθρώπων είναι εγκλωβισμένοι σε συνθήκες χρόνιας φτώχειας. Οι πολιτικές πρέπει να διατυπωθούν με ειδικό τρόπο, ώστε να επιτύχουν την εξάλειψη της ακραίας και της χρόνιας φτώχειας και επίσης να παρεμποδίσουν νέα φτωχοποίηση.

Νέοι στόχοι για την εξάλειψη της φτώχειας

Για να ανακτηθεί το όραμα της Διακήρυξης της Χιλιετίας, το νέο διεθνές αναπτυξιακό θεματολόγιο πρέπει να εμπεριέχει τις αρχές της αλληλεγγύης, της ισότητας, της αξιοπρέπειας και του σεβασμού της

φύσης (Κεφάλαιο 12). Θα απαιτηθούν σκοποί που θα καθοδηγούν αποτελεσματικά τις θεμελιώδεις επιδιώξεις, στόχοι που η παρακολούθησή τους θα είναι εύκολη και στρατηγικές για τον οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό. Στην παρούσα έκθεση περιέχονται πολυάριθμες προτάσεις για την ανάπτυξη των ζητημάτων αυτών, όπως:

Μετάβαση από τη φτώχεια στην ευημερία για όλους

- Δημιουργία ενός πρωταρχικού δείκτη για τη μέτρηση της προόδου που συντελείται προς την εξάλειψη όλων των μορφών φτώχειας, ο οποίος θα μπορούσε να συμπληρώσει τον υφιστάμενο δείκτη εισοδηματικής φτώχειας (Κεφάλαια 3 και 5).
- Συμπερίληψη στόχων και δεικτών που θα ανιχνεύουν την πιθανότητα νέας οικονομικής εξαθλίωσης των ανθρώπων (Κεφάλαιο 4). Συμπερίληψη ενός στόχου για τη μείωση της εισοδηματικής ανισότητας ή μιας δέσμης δεικτών ανισοτήτων που θα αφορούν όλους τους στόχους (Κεφάλαια 1 και 11).
- Υιοθέτηση μιας διττής προσέγγισης όσον αφορά το φύλο: ένας στόχος για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών σε συνδυασμό με έναν τρόπο αποκάλυψης των διαφορών μεταξύ των φύλων σε όλους τους άλλους σκοπούς και στόχους (Κεφάλαιο 16).

Σύνδεση των εθνικών και των παγκόσμιων στόχων και υποχρεώσεων

- Καθορισμός ενός νέου παγκόσμιου στόχου για τη μείωση της εισοδηματικής φτώχειας που θα βασίζεται σε εθνικές μετρήσεις της φτώχειας οι οποίες θα είναι συντονισμένες και συνεπείς σε διεθνές επίπεδο (Κεφάλαιο 2).
- Εφαρμογή του νέου θεματολογίου σε όλες τις χώρες, όμως οι εξ αυτού απορρέουσες υποχρεώσεις θα ποικίλλουν ανάλογα με το σημείο εκκίνησης, τις ικανότητες και τους πόρους κάθε χώρας (Κεφάλαιο 11).
- Θέσπιση στόχων σε εθνικό επίπεδο, που όμως θα εμπίπτουν σε ένα πλαίσιο παγκόσμιων ελάχιστων προτύπων (Κεφάλαια 11 και 15).

Βελτίωση των δεδομένων για την παρακολούθηση της προόδου

- Υιοθέτηση ενός συγκεκριμένου σκοπού, στόχου και δείκτη, προκειμένου να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των δεδομένων για την παρακολούθηση της προόδου που συντελείται όσον αφορά την ευόδωση αυτών των νέων στόχων, και επενδύσεις για την ενίσχυση της εθνικής στατιστικής ικανότητας (Κεφάλαια 14 και 16).

Νέες κατευθύνσεις για την εξάλειψη της φτώχειας

Ο σωστός καθορισμός των στόχων αποτελεί το πρώτο βήμα. Η εκπλήρωσή τους θα απαιτήσει νέες πολιτικές, δέσμευση και ανάληψη ηγετικού ρόλου από τις εθνικές κυβερνήσεις –τόσο του Βορρά όσο και του Νότου-, καθώς και τη συνδρομή όλης της παγκόσμιας κοινότητας. Κυβερνήσεις, κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι, πολυμερείς και περιφερειακοί οργανισμοί, η κοινωνία των πολιτών, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), ιδρύματα και ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να συμπράξουν, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέργεια όλων των πολιτικών σε όλους τους τομείς για την εξάλειψη της φτώχειας.

Όσοι συνέβαλαν στη σύνταξη της παρούσας έκθεσης μοιράζονται την πλούσια πείρα τους σχετικά με τις προσεγγίσεις που επιφέρουν αποτελέσματα, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν:

- **Θεώρηση της ανάπτυξης ως διαύλου για τη μεταστροφή από τη φτώχεια προς την εξουσία** μέσω της παροχής δυνατοτήτων στους πολίτες, ιδίως στις γυναίκες και στους χρόνια φτωχούς, και μέσω της κατάργησης των κοινωνικών διακρίσεων που τους εγκλωβίζουν σε συνθήκες φτώχειας. Οι φορείς αναπτυξιακής συνεργασίας, τα πολιτικά κινήματα και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να στηρίξουν την εν λόγω αναδιανομή εξουσίας (Κεφάλαια 4, 5, 6, 9, 10, 12 και 16).
- **Δημιουργία βιώσιμων οικονομιών χωρίς αποκλεισμούς** οι οποίες επιτρέπουν στους φτωχότερους ανθρώπους να συμμετέχουν στην ανάπτυξη και να ωφελούνται από αυτή. Τούτο θα απαιτήσει το ριζικό αναπροσανατολισμό και την εκ νέου ιεράρχηση των πολιτικών και των προγραμμάτων, ιδιαίτερα στον τομέα της γεωργίας, της εκπαίδευσης, της ενέργειας και της απασχόλησης (Κεφάλαια 4, 7, 8, 14 και 15).
- **Παροχή συστημάτων κοινωνικής προστασίας** που θα περιλαμβάνουν εγγυήσεις απασχόλησης, μεταβιβάσεις μετρητών, συντάξεις, επιδόματα παιδιού και αναπηρίας, προκειμένου να επιτευχθεί ένας ενάρετος κύκλος που θα επιτρέπει στους φτωχούς ανθρώπους να διατηρούν τα μέσα

διαβίωσής τους, να δημιουργούν περιουσιακά στοιχεία, να αποκτούν πρόσβαση σε οικονομικές ευκαιρίες και να αντεπεξέρχονται σε κλυδωνισμούς όπως η κλιματική αλλαγή (Κεφάλαια 4, 5, 6, 7, 9, 10 και 13).

- **Καθορισμός της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και των φυσικών πόρων ως κύριας προτεραιότητας** αδιάρρηκτα συνδεδεμένης με τη μείωση της φτώχειας και την ευημερία. Οι πολιτικές πρέπει να αντιμετωπίσουν τόσο τα συμπτώματα όσο και τα αίτια της φτώχειας χωρίς να υπονομεύεται η ευημερία των μελλοντικών γενεών (Κεφάλαια 11, 13 και 15).
- **Επένδυση στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις** για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης σε ευρεία βάση στις φτωχές, κυρίως αγροτικές, χώρες (Κεφάλαια 8 και 10).
- **Στήριξη της ανταλλαγής των γνώσεων και των εμπειριών** αναφορικά με τη μείωση της φτώχειας, ιδιαίτερα μεταξύ των χωρών του Νότου (Κεφάλαια 1, 8, 15 και 16).

Τι σημαίνει αυτό για την αναπτυξιακή συνεργασία;

Θα χρειαστεί επιπρόσθετη στήριξη για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Καθώς οι οικονομικοί πόροι θα προέρχονται όλο και περισσότερο από τα οικεία φορολογικά συστήματα των χωρών, η Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια θα παραμείνει καιρία. Θα πρέπει να εξελιχθεί έτσι, ώστε να προσελκύει πρόσθετα κονδύλια μέσα στο πλαίσιο μιας μοναδικής και ενοποιημένης παγκόσμιας δομής που βελτιστοποιεί όλες τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης και εξασφαλίζει τη λογοδοσία (Κεφάλαια 15 και 16). Η νέα παγκόσμια εταιρική σχέση για την αποτελεσματικότητα της αναπτυξιακής συνεργασίας θα μπορούσε να λειτουργεί ως καταλύτης και να συντονίζει τις παγκόσμιες προσπάθειες και πόρους (Εισαγωγικό σημείωμα). Η εξάλειψη της φτώχειας και η μείωση των ανισοτήτων, τόσο στο εσωτερικό όσο και μεταξύ των χωρών, θα απαιτήσει τη διαρκή και συνεκτική στήριξη των εύθραυστων κρατών• τη στοχοθέτηση των θυλάκων απόλυτης φτώχειας στις χώρες μέσου εισοδήματος• την ανάπτυξη των ικανοτήτων των ίδιων των κρατών για την παροχή δημόσιων αγαθών• και την αναγνώριση ότι η ειρήνη και ο περιορισμός της βίας είναι τα θεμέλια για την εξάλειψη της φτώχειας (Κεφάλαια 14, 15 και 16).

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Development Co-operation Report 2013: Ending Poverty*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/dcr-2013-en